

Høringsuttalelse om NOU 2010: 14; Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt – en moderne mediestøtte

Deres ref.: 2010/05024 ME/ME3 HHO:elt

Med denne uttalelsen vil Sarpsborg Arbeiderblad støtte de foreslåtte løsningene i følgende rekkefølge:

1. Ingen moms verken på papiravis eller digitale utgaver
2. Flermedialitetsalternativet med 0 moms på papiravis og lavmoms (8%) på digital utgave.

Av prinsipielle og praktiske grunner er det vanskelig å gi støtte til ”omfordelingsalternativet”.

Det er prinsipielt galt å avgiftsbelegge det frie ord. Ekstra ille blir det da etter vår mening at man i stedet for å utvide moms fritaket innfører moms for dem som fra før har nytt godt av det. I en situasjon hvor tradisjonelle medier, og særlig dagsavisene, har store strukturelle utfordringer blant annet på grunn av ny teknologi, er det dessuten uheldig at offentlige myndigheter forverrer rammevilkårene for dem ved å innføre moms.

Omfordelingsalternativet har særlig to betenkelige sider:

1. Å kompensere generelt dårligere rammevilkår for avisene som fjerning av moms fritaket vil være, med en støtte direkte til redaksjonell produksjon, bringer staten et problematisk skritt nærmere påvirkning av innholdet – eller i beste fall en mistanke om at det vil være mulig. Det er en bevegelse det er all grunn til å advare sterkt mot. Særlig siden det ikke er dokumentert skjevheter ved moms fritaket som begrunner en slik omlegging.
2. Det er et åpent spørsmål om en slik ordning vil være mer treffsikker enn dagens støtteordninger. Vi frykter at det vil være vanskelig å finne nøytrale kriterier som gjør en slik støtte rettferdig. Det betyr også at den neppe vil stimulere til nødvendig konkurranse som vil være det viktigste virkemiddelet for å skape mangfold og journalistisk kvalitet. Antall årsverk er i seg selv ikke et slikt kriterium. Løsningen overfører vurderingen av støtte i større grad enn ved momstiltak til en sak som hvert år behandles som en bevilgning i statsbudsjettet. Erfaringene med produksjonsstøtten gir grunn til å frykte at denne støtten vil minske. Da har man i så fall ikke trygget mediernes rammevilkår på en måte som skal sikre mangfold og kvalitet.

I kapittelet om journalistisk kvalitet påpeker utvalget selv at det er vanskelig å definere begrepet, selv om målet med støtten er å stimulere til kvalitet. I samme kapittel trekkes troverdighet fram som et mål. Troverdighet er imidlertid kanskje den viktigste delen av den journalistiske kvaliteten. Å innføre en ordning hvor staten gir direkte støtte til den journalistiske produksjonen kan bidra til å svekke troverdigheten. Dermed svekkes også kvaliteten.

Utvalget dokumenterer selv at de støtteordningene som man hittil har hatt for mediene, har bidratt til både mangfold og journalistisk kvalitet. Det har igjen bidratt til å styrke demokratiet. I overskuelig framtid vil det være de mediene som har ressurser nok til å produsere nyheter, som er viktigst i

samfunnsdebatten. Støtteordningene må derfor i størst mulig grad målrettes mot disse mediene. Det bør være mulig uten at staten får en rolle hvor støtten gis direkte til produksjonen.

Særlig viktig vil dette være i lokalsamfunnene, hvor lokalavisa har vært den viktigste bidragsyter til åpenhet og debatt. Innføring av moms vil svekke mulighetene for å fortsette den viktige rollen.

Sarpsborg Arbeiderblad utkommer 6 dager i uka og har i tillegg nettutgave og nyheter på mobil. Om kort tid vil vi også lansere vårt produkt for mediebreitt. Det er imidlertid papiravisa som gir de største inntektsbidragene til den redaksjonelle nyhetsproduksjonen. Slik vil det være den nærmeste tida. Innføring av moms vil for oss bli en alvorlig svekkelse som kan gå ut over den journalistiske kvaliteten.

Internett og såkalte sosiale medier gir nye publiseringsmuligheter. Den benytter også kommunene og andre offentlige etater. Det gir dem muligheter til selv å bli publisister. I seg selv er det positivt at flere kan bidra med informasjon til innbyggerne i kommunene. Vi ser imidlertid en tendens til at denne muligheten kobles sammen med en profesjonalisering av kommunenes informasjonstjeneste og gjennom det økt vekt på omdømmebygging. I stede for friere informasjonsflyt er det derfor en fare for at dette blir informasjonsstyring.

Da blir det viktigere enn noen gang at de uavhengige mediene har ressurser nok til også å utføre det samfunnskritiske oppdraget sitt lokalt. Den statlige mediepolitikken bør ikke føre til at de ressursene svekkes.

SA hadde i fjor en total omsetning på 85 millioner kroner. Av dette utgjør abonnements- og løssalgsinntekter 31,5 millioner. Innføres moms i tråd med utvalgets flertallsforslag, vil det gi en merkostnad for oss på 2,5 millioner. De merkostnadene vil det ikke være mulig å overføre på abonnementsprisen uten at det får negative konsekvenser for opplaget vårt. Øker vi ikke prisen, vil resultatet vårt svekkes tilsvarende. Uansett vil det gjøre det vanskeligere å opprettholde den redaksjonelle virksomheten på nåværende nivå og med nåværende kvalitet.

Vi opplever slik det framgår av beskrivelsen av flermedialitetsalternativet i kap. 8.2, en økende prispåslagsomhet på abonnement. Basert på erfaringene fra de siste årene, vil et prispåslag av halvparten av en lavmoms (4%) i beste fall gi et opplagstap på 3%. I så fall vil det gi et inntektstap på 1 million kroner. Sammen med en økt momskostnad på 1,25 mill. kroner blir resultatforverringen 2,25 millioner. Skal det kompenseres ved kostnadskutt i redaksjonen, tilsvarer det ca. 4 - 5 årsverk. Det er en betydelig reduksjon i en stab som i dag består av 21,5 årsverk.

Med en slik priskompensasjon pga. moms, blir det også vanskeligere å foreta prispåslag som følge av den generelle kostnads- og lønnsutviklingen. Derfor kan den reelle konsekvensen bli enda mer dramatisk.

SA har som de fleste avisene hatt en negativ opplagsutvikling de siste årene. I 2010 var det faktiske opplaget på 13.595. Det er en nedgang fra året før på 2%. De siste årene har nedgangen årlig vært omtrent den samme, og SA hatt den samme trenden som gjennomsnittet av dagsavisene. Undersøkelser og analyser vi har foretatt viser at det er to hovedforklaringer på denne utviklingen. Noe er strukturelt og har sammenheng med internettbruken. Like viktig er imidlertid prisutviklingen. Stadig flere velger å dele abonnement.

Det siste bekreftes av at avisas lesertall har vært stabile de ti siste årene. Hvert aviseksemplar har i overkant av tre lesere. Daglig leses avisa av mer enn 40.000 personer. I tillegg har vår nettutgave – sa.no – mer enn 13.000 unike brukere daglig.

Med en slik oppslutning og fordi vi er et nyhetsorgan, er SA en av de viktigste dagsordensetterne og det viktigste forumet for den lokale samfunnsdebatten i Sarpsborg-distriktet. Denne rollen forsterker vi gjennom utviklingen av produktene våre på papir og nett.

I 2010 hadde SA et gjennomsnittlig sidetall daglig på 42 sider. 70% av disse var redaksjonelle. Av de redaksjonelle sidene viser våre målinger over tid at 85 – 90% av innholdet er egenprodusert.

SA har en til to daglige ledere. 75 – 80 prosent av dem er med et lokalt tema. Det vil si at vi har mer enn 260 lokale ledere i året. I tillegg skriver andre redaksjonelle medarbeidere aktuelle kommentarer. Omfanget av dem er minst like stort.

På leserbrevplass har vi 4 – 5 innlegg daglig. Det vil si at det i løpet av et år er publisert minst 1.350 innlegg fra våre lesere i papiravisa.

Viktigst for den lokale dagsorden og debatten er nyhetssakene våre. I tillegg til at de skaper debatt i seg selv, forsøker vi å invitere aktivt til debatt om dem gjennom samordning av nett og papir. Nyhetssakene vi legger ut på nett er det mulig å kommentere direkte. Disse kommentarene publiserer vi daglig utdrag av i papiravisa og oppfordrer flere til å delta.

Vi har også egne debattsoner på nett, hvor leserne selv kan ta opp saker. Også utdrag fra de debattene publiseres daglig i papiravisa. Omfanget av den debatten er økende, og den viktigste forutsetningen for den er nyhetsdekningen vår.

I vårt sosiale samfunn på nett – Sarpeliv - har vi nær 4.200 medlemmer. Dette øker daglig. 451 av disse deltok aktivt på nettsonene våre siste uke. I alt var det registrert 711 innlegg eller kommentarer.

Den rollen som SA på denne måten har som et sted hvor alle stemmer i lokalsamfunnet slipper til og hvor alle kan høre dem, er som tidligere påpekt avhengig av at vi har ressurser nok til den redaksjonelle virksomheten. Innføring av moms vil – også som påpekt – svekke muligheten for det. I tillegg til den prinsipielle betenkeligheten ved alternativet, har vi en begrunnet frykt for at omfordelingsalternativet ikke vil kompensere for den svekkelsen.

Sarpsborg, 12. april 2011

For Sarpsborg Arbeiderblad

Eirik Moe

Ansvarlig redaktør